

PROLOOG

Hoe het was en hoe ze het zich later herinnerde – misschien waren dat twee totaal verschillende dingen, zoals wanneer twee kinderen uit hetzelfde gezin een heel verschillend beeld hebben van hun gezamenlijke jeugd.

In de maanden die volgden op die nacht – of die ochtend, als je precies wilde zijn, het moest ergens tussen vijf en zes uur zijn geweest – zou ze er veel over nadenken. De duisternis was nog steeds zwaar en compact achter de ramen van het huisje. Laika's harige rug die zich tegen haar aan duwde in de vochtig warme rust van de kamer. Een zacht knappend geluid van de radiator onder het tochtige raam.

Ze zou erover nadenken, elke herinnering inspecteren – het waren er veel te weinig – en ze in haar hoofd heen en weer draaien als een Rubiks kubus.

Wat had ze gezien, gehoord en gevoeld?

Midden in de droom was de deur opengegaan en de droom was weggeëbd – eerst waren de omtrekken wazig geworden en daarna loste de droom op en verdween, als een hoofdpijnpoeder in een glas water. Vervolgens was er de hand op haar schouder, die zachtjes kneep. Laika draaide heen en weer en proestte. Een tel later begon de staart tegen het dekbed te slaan. Daarna voelde ze meer dan dat ze zag hoe Ella's gezicht dichterbij kwam in het donker. Adem tegen haar wang, een geur van tandpasta en iets anders, iets fruitigs.

Sinaasappelsap, Ella was dol op sinaasappelsap.

Daarna kwam de kus, een vederlichte aanraking op haar wang. En de woorden: 'Ik kom gauw weer terug, zusje.'

Zo herinnerde zij het zich, maar was het ook zo gegaan?

En als het zo was gegaan, waarom was Ella dan niet teruggekomen? Waarom waren er dagen, weken en maanden verstreken? Waarom was het voorjaar gekomen en had het vervolgens bereidwillig een stap opzij gedaan toen de zomer op de deur klopte? Waarom was het herfstduister neergedaald boven de enorme bossen rond Storforsa? Waarom waren er gezinnen paddenstoelen aan het plukken? Waarom keken mensen naar het songfestival, aten ze kaaschips, speelden ze bandy, maakten ze sushi, speelden ze videogames en gingen ze naar de sportschool?

Waarom, waarom, waarom?

Hoe was het mogelijk dat het leven gewoon doorging terwijl Ella er niet meer was? Hoe konden mensen, haar moeder, de politie, God in de hemel, toelaten dat ze zomaar verdween?

Eigenlijk deed het er niet toe wat er die ochtend in november gebeurd was – in welke volgorde de gebeurtenissen hadden plaatsgevonden en of ze misschien verkeerd had verstaan wat Ella haar had toegefluisterd.

Eigenlijk was er maar één vraag, een schijnbaar onoplosbaar mysterie: wat was er met Ella gebeurd en waar was ze nu?

Er was een jaar verstreken, een jaar waarin niemand haar had gevonden.

Een jaar van hoop en vertwijfeling en leegte. Een jaar van emoties met tanden en klauwen die krabden, knaagden en beten.

In het huis in Storforsa was de kamer onveranderd, op school haalde de conciërge de collage weg die aan de muur bij de kantine had gehangen – met grote foto's van Ella en met kleine knuffelbeesten en handgeschreven groeten erop, als vliegen in een reusachtig spinnenweb.

De journalisten hadden het dorp al lang verlaten, er werden steeds minder artikelen over de verdwijning geschreven. De mensen praatten nog wel over de verschrikkelijke gebeurtenis, dat wel. Maar soms gingen er dagen of zelfs weken voorbij zonder dat Ella's naam werd genoemd in de sportbar van het dorp.

En toen werd het dus weer november.

Alles gebeurde opnieuw, alles herhaalde zich.

Ondanks. Hoewel. Alsof niet.

Na weken van aanhoudende regen stroomde de rivier de Ljusnan over. De mensen die er dichtbij woonden deden hun best om hun huis tegen het water te beschermen. Het herfstduister – dat op z'n vroegst over een halfjaar weer zou optrekken – was ingevallen boven de bossen van Hälsingland. Dáár praatten de inwoners van Storforsa over: over de overstroming, over de duisternis.

Ze praatten over de duisternis zonder te weten dat er binnenkort weer een andere duistere gebeurtenis op ieders lippen zou liggen.

DEEL I

Het meisje van Mörkret

WOENSDAG 15 NOVEMBER

MYRA

Als Carl Schön het lokaal binnenkomt en groetend zijn hand opsteekt, is iedereen stil. Niet alleen omdat hij onze leraar Zweeds is en we eigenlijk wiskunde hebben, maar ook omdat hij razend knap is.

Zijn haar is donkerblond en een beetje warrig, alsof hij net wakker is. Hij draagt een spijkerbroek en een geruit flanellen overhemd met opgestroopte mouwen. Om zijn polsen zijn leren bandjes geknoopt – sommige met felgekleurde kralen, andere met bungelende zilveren bedeltjes. Een tattoo komt onder zijn ene mouw uit, wat die voorstelt is niet te zien, maar het lijkt op de staart van een draak, of misschien een slang. Waarschijnlijk verbergt de rest van het beest zich onder de stof en kruipt het langs zijn arm omhoog. Zijn huid is nog gebruind, misschien van de reis die hij in augustus met de toneelgroep naar Spanje heeft gemaakt. De reis die Ella ook had zullen maken, omdat ze nog altijd in de groep zat, ook al was ze al naar een andere school gegaan.

Als ik aan haar denk voel ik een steek ergens ter hoogte van mijn navel, een steek van verdriet en gemis die net zo snel verdwijnt als hij was gekomen. Ik weet niet wat het ergste is, dat ik haar soms zo mis dat het pijn doet, of dat ik me soms urenlang, of zelfs dagenlang, heel gewoon voel.

Wat een verraad, zeg maar.

Ik kijk weer naar Carl, hij tikt iets in op de laptop op zijn lessenaar.

Ella zei altijd dat alle knappe jongens weten wat ze waard zijn.

En dat dat ook betekent dat het meestal eikels zijn, omdat ze zich niet hoeven in te spannen om te krijgen wat ze willen hebben. Ze hoeven alleen maar te bestaan, dan praten de mensen hun al naar de mond. Ze zijn als een grote berg op een vlakke, of als een meer in een steenwoestijn. De mensen staan zich aan hen te vergapen en daar hoeven ze eigenlijk niets voor te doen.

Maar Carl is geen idioot, hij is een leraar die echt luistert, iemand met wie je kunt praten als je daar behoefte aan hebt.

Niet dat ik dat zou doen, maar Ella deed dat wel. Ze vertelde dat hij haar een paar keer had geholpen. Ze zei dat als hij niet zo oud was geweest, dan was ze vast meteen verliefd op hem geworden.

Carl recht zijn rug, kijkt naar het raam – ik zie een rimpel in zijn voorhoofd.

Het is drie uur en het wordt nu al donker. De lucht is loodgrijs en er tikken kleine, harde regendruppels tegen de ruit.

Het regent al bijna twee weken aan één stuk door en het water van de Ljusnan staat elke dag hoger, en pikt steeds meer land in. Voor de huisjes langs de rivier hebben de bewoners muurtjes van zandzakken opgeworpen, maar velen hebben hun woning toch moeten verlaten. In de voetgangerstunnel bij verzorgingshuis Svalan komt het water tot boven je knieën en de steigers bij de jachthaven staan helemaal onder water.

‘Jullie hebben geen wiskunde vandaag,’ zegt Carl. ‘Carina’s kelder is overstroomd, ze probeert waarschijnlijk... nou ja... haar huis te redden, neem ik aan.’

Er verspreidt zich een uitgelaten geroezemoes door het lokaal.

Carina, onze lerares wiskunde, is aardig, en niemand wil dat haar huis onder water komt te staan. Maar er is ook niemand die wiskunde leuk vindt. En dit is ons laatste lesuur vandaag. Als we geluk hebben, mogen we nu naar huis.

‘Dus ik wilde een film laten zien,’ gaat Carl verder. ‘Over Thor Heyerdahl. Weten jullie wie dat is?’

Het wordt stil in het lokaal, op wat gezucht na.

Carls blik gaat door het lokaal en stopt bij mij.

‘Myra, weet jij het?’

Ik weet niet waarom hij dat doet, waarom hij dat altijd doet. Ik weet echt nergens meer van dan de rest van de klas. Toch behandelt hij me alsof ik een genie ben.

Ik denk dat hij het uit medelijden doet, omdat ik Ella’s zusje ben. Julia zegt dat ik die troef moet uitspelen, de verdwenen-zus-kaart. Ze denkt dat ik er voordeel van zou kunnen hebben.

‘Dat was mijn opa,’ zeg ik. ‘Hij heeft het composttoilet uitgevonden en is er stinkend rijk mee geworden.’

Hier en daar wordt gegiecheld. Nu zit er een zweem van een glimlach op Carls gezicht.

‘Bedankt dat je dat met ons wilde delen, Myra,’ zegt hij. ‘En als gewoonlijk krijg je bonuspunten voor je fantasie. Maar alle gekheid op een stokje, Thor Heyerdahl was een Noor die een vlot bouwde, Kon-Tiki genaamd, waarmee hij in 1947 over de Stille Oceaan zeilde. Dat deed hij om te bewijzen dat het mogelijk was, en dat Polynesië door Zuid-Amerikanen was bevolkt.’

Niemand zegt iets, maar dat lijkt Carl niets uit te maken. Hij houdt de afstandsbediening omhoog en zet de projector aan.

‘Ik ben zo terug,’ zegt hij en hij start de film.

Op weg naar buiten doet hij de tl-buizen uit en steekt een duim op. Het lijkt wel of hij mij aankijkt.

De film is niet slecht. Als de aftiteling over het doek boven de lessenaar rolt, betrap ik mezelf erop dat ik glimlach.

Het was cool wat die Heyerdahl heeft gedaan, tegen alle verwachtingen in, want eigenlijk had hij niet genoeg geld of kennis om een vlot te bouwen en over de Stille Zuidzee te varen. Maar toen hij het toch deed, ontdekte hij een heleboel dingen die hij anders nooit ontdekt zou hebben. Bijvoorbeeld dat het vlot veel meer kon hebben dan verwacht en dat de stromingen het de goede kant op voerden, ook al dacht iedereen dat het op een heel verkeerde plek aan land zou komen.

Ik kijk naar Julia, die met gebogen hoofd naast me zit. Haar donkerblonde steile haar hangt als een gordijn voor haar gezicht.

Haar blik is gericht op de mobiel in haar hand. Om haar nek hangt het leren bandje met de steen dat ze altijd draagt. Maar als je ‘steen’ zegt, wordt ze boos, want het is een kristal. De steen, of de kristal, zit in een web van gouden draden, als een voetbal in een ballennet.

‘Wat heb je dit weekend gedaan?’ vraag ik haar fluisterend.

‘Rondrijden in Bollnäs met Fadi,’ antwoordt ze zonder op te kijken van de telefoon.

Julia is een beetje een rare, maar ik mag haar. Als ze geen vriendje in Bollnäs had gehad met wie ze altijd rondhangt, hadden we elkaar waarschijnlijk vaker gezien.

Misschien, want zoals gezegd is ze een rare.

Maar dat is niet zo gek als je bedenkt dat haar ouders nog raarder zijn. Superrare figuren uit Stockholm, die almaar doorzemelen over hoe geweldig alles in Hälsingland is – hoe mooi en schoon en veilig en rustig het er is. Om nog maar te zwijgen van de Natuur! Niet te geloven dat ze het in Stockholm zonder hebben gered! Hoe kan iemand het redden zonder de rivier? Zonder het bos?

Het klinkt alsof sparren een levensnoodzaak zijn, zoals zuurstof of water. Alsof ze dood zouden neervallen als iemand hen naar Gävle of Uppsala zou brengen en hen daar in de stad zou droppen.

Julia en haar ouders zijn een paar jaar geleden hier komen wonen omdat haar vader een datacenter zou bouwen. Haar moeder is kristaltherapeut en gelooft in engelen. Toen ik haar voor het eerst ontmoette, pakte ze mijn hand vast, hield haar hoofd schuin, tuurde en zei: ‘Je aura is heel donker, schat. Je torst iets moeilijks mee dat je achter je moet laten.’

Ik zei niets, maar ik dacht natuurlijk dat ze niet goed wijs was en had onwijs veel medelijden met Julia.

‘Stadse lui,’ schamperde August toen ik hem over Julia’s ouders vertelde. ‘Ik geef ze twee jaar. En ik denk niet dat er een datacenter komt.’

August is onze naaste buurman. Hij kan soms erg negatief uit

de hoek komen, maar ik vermoed toch dat hij in dit geval gelijk heeft. Maar om heel andere redenen. De bouw van het datacenter is namelijk uitgesteld vanwege een met uitsterven bedreigde vogel die precies op die plek woont, en Julia's moeder heeft kennelijk niet veel klanten die geheeld willen worden met kristallen.

Mijn moeder zegt altijd dat August een soort vader voor haar is en dat ze nooit een betere heeft gehad. Ze zegt dat hij een groot hart heeft, ook al komt hij soms bars en zeurderig over.

Ze zal wel gelijk hebben, het is in elk geval waar dat hij zich om ons bekommert. Hij komt vaak langs om te kijken hoe het met mama is, dan brengt hij wat hout of een bak met zelfgemaakte elandtartaartjes. En als ik het thuis niet uithoud, ga ik naar hem toe.

Soms zou ik willen dat hij mijn opa was geweest. Of dat ik die tenminste had gehad, net als Ella. Ik weet niet eens wie mijn opa van vaderskant was en de vader van mijn moeder was al dood toen ik werd geboren. Hij heette Ingvar en hij had mijn moeder nooit willen hebben. Hij wilde haar nooit ontmoeten, ook al schreef ze een heleboel brieven met tekeningen, poëziealbumplaatjes en geperste bloemen.

Toen mijn moeder net zo oud was als ik, vijftien dus, is ze een keer naar Ingvars appartement in Sundsvall gegaan. Hij deed de deur open, maar zodra hij doorhad wie ze was smiet hij die voor haar neus dicht. Mijn moeder belde opnieuw aan, heel vaak, maar er gebeurde niets. Uiteindelijk schoof iemand – Ingvar natuurlijk, hij was een echte eikel – een briefje onder de deur door. Mijn moeder bukte, vouwde het open en las de woorden die er met blauwe inkt op waren gekrabbeld.

GA WEG, stond er.

Dat was het moment waarop mijn moeder besloot nooit een man te vertrouwen.

Als de muziek verstomt, stopt Julia met scrollen en ze werpt me een snelle blik toe.

‘Ga je dit weekend mee naar Bollnäs?’ fluistert ze.

Ik schud mijn hoofd.

‘Kan niet, ik moet mijn moeder ergens mee helpen.’

Dat is niet waar, maar ik wil niet tegen Julia zeggen dat ik het niet aankan om met haar vriendje en zijn vrienden te chillen.

‘Zien we elkaar vanavond?’ vraag ik.

‘Ik kan niet, we repeteren *Pygmalion* met de toneelgroep.’

‘*Pygmalion*? Wat een rare naam.’

‘Dat is Grieks,’ zegt ze, alsof dat iets verklaart.

Daarna lijkt ze te besluiten dat uitleg geboden is.

‘Pygmalion was een man die verliefd was op een standbeeld,’ gaat ze verder en ze kijkt me betweterig aan. ‘Op een dag werd zij, het standbeeld dus, levend. Maar daar gaat het stuk niet over, het gaat over een man die een jong meisje wil leren hoe ze zich moet gedragen.’

‘Zoals je een hond opvoedt?’

‘Ik weet het,’ zucht ze en ze schuift ongemakkelijk heen en weer. ‘Maar dat is het punt. Dat wij proberen het belachelijke daarvan te laten zien.’

Ik hum, ik ben niet zo geïnteresseerd in toneel. Niet zoals Ella dat was.

Julia’s blik gaat naar het raam, er verschijnt een smalle glimlach op haar gezicht.

‘Weet je wat ik gisteren heb gedaan?’

Ik schud mijn hoofd, hoe zou ik dat kunnen weten?

Ze gaat verder: ‘Toen ik vanuit Bollnäs naar huis wilde gaan, kon ik mijn buskaart niet vinden en ben ik gaan liften.’

‘Serieus?’

‘M-hm.’

‘Vond je dat niet doodeng?’

Ze legt haar mobiel neer, kijkt me aan en trekt een van haar smalle, pikzwarte wenkbrauwen op, die vlak boven haar eigen, bijna onzichtbare, stevig bepoederde wenkbrauwen getekend zijn. Daardoor ziet ze er constant verbaasd uit.

‘Neu,’ begint ze. ‘Maar ik denk dat je ervan moet uitgaan dat iedereen psychisch gestoord is. Dat je op alles voorbereid moet zijn.’

Ik denk na. Ik wil haar nog iets vragen, maar dan hoor ik het geluid van sirenes in de verte.

Ik kijk naar het raam, zie vaag blauw licht door de smalle boschage die de school van de grote weg scheidt. Een tel later klinkt er een piepje van een mobiel, daarna nog één aan de andere kant van het lokaal.

Er barst een gedempt geroezemoes los in het lokaal en iemand doet het licht aan.

Julia schuift een lok van haar donkerblonde haar achter haar oor, draait zich om naar Peter en Musse, die met elkaar zitten te praten, met hun ogen gericht op Musses mobiel. Peter laat zijn hand langzaam zakken en legt de sleutel van zijn autotrekker neer. Het is voor het eerst dat ik hem die zie neerleggen – hij is apetrots op zijn omgebouwde Volvo 240, die hij heeft gekregen toen hij zestien werd.

‘Wat?’ vraagt Julia en ze slaagt erin zo verveeld te klinken dat ik even denk dat ze niet zullen antwoorden.

Peter en Musse kijken elkaar aan. Musse schuift heen en weer en werpt mij een snelle blik toe.

‘Eh, nou,’ begint hij. ‘Iemand heeft een dooie gevonden in Mörkret.’